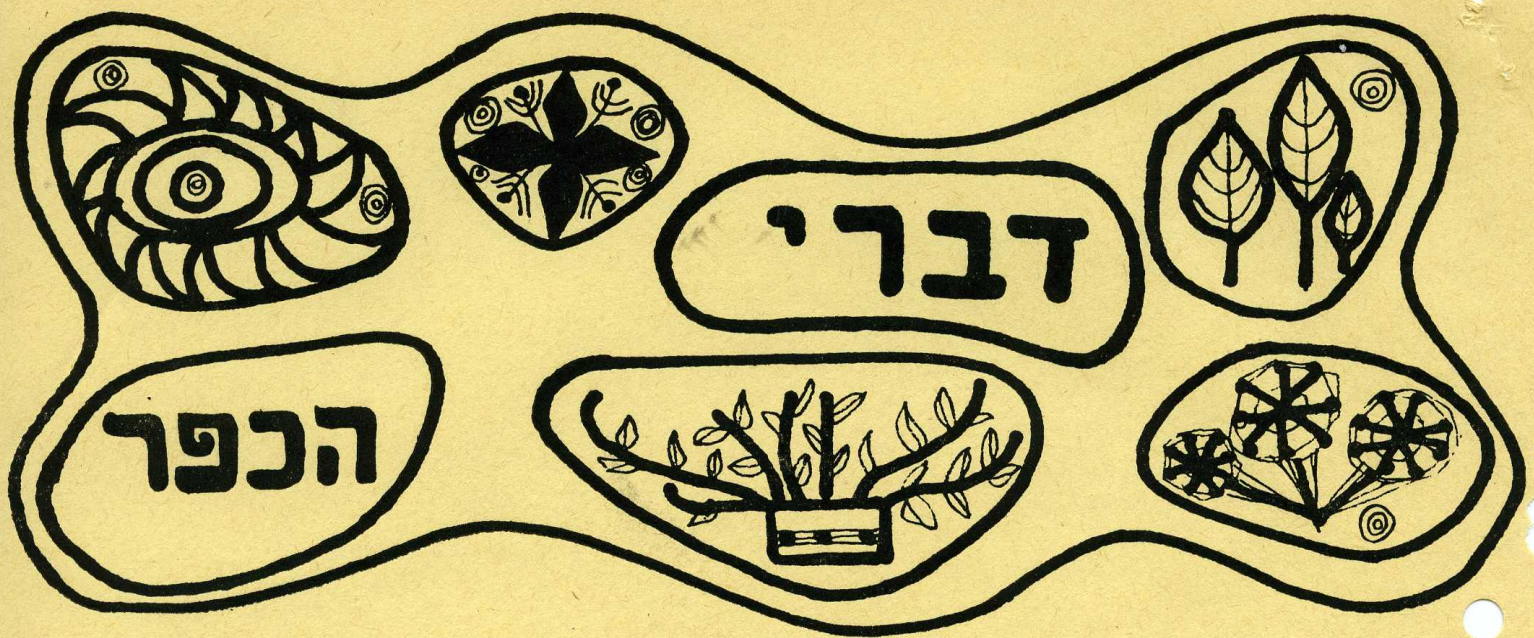




בשמענר על משפט לנינגרד:

אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני, תדבק לשרוני
לחכי אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את
ירושלים על ראש שמחתי.
תהילים קלז

לא כל גיבור הוא קדוש, אבל כל קדוש
הוא גיבור.
פנחס שיפמן: ב-סירא

ישראל איך חוזרים למושב אלא ע"י יסוריך.
מנחות ב"ג

עם קשה עורף.
שמות ל"ב

איננו מחפשים רחמים אלא צדק!
גולדה מאיר, בשדור
בקול ישראל

ועוד אחולים לבביים למשפחת קלמן, להולדת שי. בואו של קטן זה לאור העולם הפתיע לא מעטים, כי עדינה לא נראתה "כל כך" בהריון. מזל טוב!

יונה, אלי ואיל עברו דירה לגבע. אנו מאד מקוים שזה לזמן קצר בלבד

המזל משחק לנו. זכינו בזוג מנהצים, בהגרלת מגן דוד אדום!

ימי הולדת

- 3/1 - דינה רחמני
- 5/1 - אניגיל פרנק
- יובל ג' קסון
- 6/1 - מר פרנק
- הילרי אפסרוט
- 8/1 - אלן ויטהאם
- תמר פוטש
- 9/1 - אורי שובל

ימי נשואין

- 5/12 - מיכל ומוטי המאירי
- 6/12 - בשי ומיכאל דוארי
- 7/12 - בלנש ודניאל לוי
- 9/12 - לילה ונתן קרפ

* חג החנוכה עבר עלינו גרוש מאורעות נעים וטעים. הכל הצליח. כאילו יצאו המארגנים השונים ברגל ימין ודלגו באותה רגל על פני החג כולו. בערב ראשון של חנוכה היתה תהלוכת לפידים מרשימה שאורגנה ע"י כתת סבוצית. א"כ הודלק הבר הראשון בחדר האוכל ואחריו שירה בציבור, כמיטב המסורת. נעלב שבי של חנוכה הלכנו לראות את תערוכת תצלומי היגדים במועדון. בבר רביעי - מסיבת חנוכה, אשר מצב הרוח המרומם שנה התבטא במיוחד בשעות המאוחרות של הלילה, אילו הציץ מישור מבחוץ היה תמה בודאי לראות את חדר-האוכל כולו רוקד, ורקודים סוערים דוקא! אולם כל זה די שגרתי. הבלתי שגרתי היה יום הילד וכל הארועים שהתלוו אליו. ראשית דבר חדר האוכל הפך לתערוכת צעצועים, כולם מעשה ידיהם של חברים וחברות, בובות ובגדים מגוונים, ציורים, הדבקות, מתקנים שונים ומשונים - ומה לא... והעין לא שבעה. ועוד הוצגה לילדים הצגה מיוחדת ומקורית ביותר, על שלושה דובים בגדלים שונים ועל ילדה זהובת שער שחפשה הרפתקאות ומצאה דיסה... ובשבת בבוקר בערך לונה פרק" בתוך מועדון חברת הילדים, ומי שלא ראה אותו לא ראה עולם קסום מימיו. והקטנים בהנו ובהנו, ביסו כוחם במתקנים ושלחו ידם בכל "מלאכה", אם זה בקליעת טבעות, זריקת כדורים, זחילה לתוך בית גמדים וכו'. וכו'.

כל הכבוד לחברת הילדים אשר ארגנה ובצעה וכל הכבוד למארגנים אשר דחפו, נדנדו והתחננו במקומות הדרושים כדי להגיע לתוצאות כאלה.

בקיצור - חג חנוכה כזה על כל ישראל ובכל שנה!

עיקר שכחנו: יש לנו בן קטן: דברי הכפר לילדים. אילזה, מלבד החלק הלא מבוטל שנטלה בארגון יום הילד, הוציאה גם עלון מיוחד מוקדש לארוע זה. ושוב: כל הכבוד!

* רחל אבידור חששה כל הזמן שלא עברה את הבחינות הסופיות. ובכן, לא היה לה מה לחשוש. לא רק שעברה אלא אלא שהציונים שקבלה הם משוב ועד טוב מאד. בקיצור, נוספה מורה מוסמכת לסגל לסגל המורים שלנו והעובדה משמשת רק הוכחה לפתגם: אין דבר העומד בפני הרצון. אחולינו הלבניים.

נואמים על סף 1971

בחג המולד נשאו נאומים אנשים חשובים בכל רחבי העולם הנוצרי. מלכת אנגליה בהתייחסה לתקופה והקשיים שפוקדים את האומה הבריטית, מצאה נחמה בקיומו של חבר העמים הבריטי אך לא הזכירה ברמז את מצבם של יהודי ברי"מ. איזו סנסציה היתה אילו אשה מעודבת זו שעדיין מסמלת משהו לגבי הובה אנגלים היתה מעיזה לחרוג פעם אחת מן השגרה והיתה משמיעה פנייה ברגשת לשליטי הענק האכזרי.

האפיפיור פאולוס הששי נשא נאום קצר בפני המון נוצרים בכיכר בעיר הוטיקאן, אך מלבד לציין שהאור היחיד בתמונה אפלה של עולם ביסורים היא הנצרות - מילא את פיו מים. המשטרה באותה כיכר שתקה קומץ סטודנטים יהודיים אשר ניסו להביא לתשומת לבו של הוד קדושתו שיש צורך לעזור לעם ממנו בא אותו ישו. לשוא ניסו לחלק טפסים המספרים על משפט לנינגרד.

העולם הנוצרי מילא את כרסו במעדרים מסורתיים ועצי האשוח הווארו ברבבות נרות; בכנסיות פתחו מקהלות בשירי חג, שנימתם שלום ואחיה לכל עמי העולם. בתל-אביב נשאה ראש הממשלה את דברה ורבבות איש, שהעצב והחרדה מאחדים אותם ומעינים על טמחת החג, טמנו את מבהיגת העם מציינת: "איבנו מבקשים רחמים אלא זכות עליה מרוסיה". אולי, אולי יתאחדו אומות העולם ויעזרו למבוע שואה טביה במאה העשרים?

חבוכה תשל"א ליום הילד

אפשר לבוא בהרבה טענות כלפי הציבור בכפר-הנשיא אולם יש פעמים רבות שהוא מפותיע באחדותו ובמשמעתו. הלילה הראשון של חבוכה היה אחת מפעמים אלו: התכנסנו בחדר האוכל לחזות בהדלקת נר ראשון ולשיר שירי חבוכה. הטכס, כולו בנוסח בית הכנסת, היה פשוט ונמשך כחמש דקות. אף הפעוט הקטן ביותר לא הפריע וכולם הקשיבו לתמליל הקצר שהוקרא כתוספת. יש כאן משמעות עצומה ובין היתר רמז שהציבור, באהדתו למסורת ששיקם וחידש במר ידיו; ברצונו לשבת כמשפחה אחת גדולה; בעומדו בחוץ לראות את תהלוכת הלפידים הנעה אל הדשא הגדול - עוד יוצר דפוסים חשובים שבנינו מוכנים לקנות. ובאשר ליום הילד: יש לברך את אותם חברים שעשו בזמנם הפנוי דברים שאחרת לא היו מגיעים לחצרות בתי הילדים ולפינות הצעצועים. יש להודות לדבקתה של רג"י שטרחה לא מעט בשטח הארגון. נשאלת השאלה: האם יום זה ייהפך למסורת או זו רק תופעה חד-פעמית? יש הרוצים לראות ימים אחרים המיועדים לאמהות, לאבות, אולי למורים (מאורגנים ע"י תלמידים אוהדים). אמנם קשה לראות מה יעשו ב"ימים" אלה: קשה לתאר איזה צעצועים אפשר לתת לאב או לאם. בודאי הקטנים הערמומיים יתנו כדורגל לאמא - היא בודאי תחזיר את זה אחרי בעיטה אחת; ובובה לאבא - הוא לא ישחק בזה אם אין לה מבוע שאפשר לפרק. אבל עם מורים זה מסובך - הם דוקא מסוגלים לשחק בכל דבר.

סוף שליש ארוך

תלמידי בית החינוך "עמק החולה" גמרו לא מזמן את השליש הארוך של השנה. התקופה שלפני ההופשה עמדה בסימן בחינות שליש למיניהם. איבני יכול לזכור מתח כל כך רב בקשר לתוצאות מבחנים שנתתי. כל פעם שעברתי בפרוזדורים היו כמה ילדים שאמרו במקלה: "מבחנים בדרך - איזה מתח!" או: הנה הוא בא עם התוצאות. איזה מ.ת.ח!" וכמובן כך היה גורלם של מורים אחרים ויכול להיות שכל זה סימן מעודד, אם כי אין לשכח שיש תלמידים רבים שאינם מיטיבים לעשות במבחן ושכל זאת הינם תלמידים מן המבין.

יש המשך...

עוד מוקדם מדי לקבוע האם באמת יצרנו חברה ילדים בתוך בית הספר. יש באמת חוגים - החוג לג' ודו מתנהל מתחת לחלונות המעבדה ומהווה מתחנה רציני לתשומת לב תלמידי כתות ט'. יש עלון בית-ספר שמבוצל להפצת דעות תלמידים על שגערות המורים ומנהל ביה"ס; יש מועצת תלמידים שמתלבטת האם היא צריכה לייצג את העם המדוכא (התלמידים) או לעזור לאוייב (המורים) בהקניית דפוסי התנהגות. יש מורים טובים ולא כל כך טובים. יש כתות שקטות, מודאגות (ט2 - הכתה עם האולקוס!) ובריונות, אבל קשה עדיין לדבר על בית ספר מלוכד עם מסורת. אולי זה עוד יבוא. בכל אופן כל מורי בית החינוך יתכנסו השבוע ליום עיון (תוספת יום הופש לשמחת התלמידים) וידונו ב"מהותו של בית ספר קיבוצי". אולי בדע בסוף אותו מפגש מה אנחנו רוצים לראות בבית ספר קבוצי אידיאלי.

הבח"ל

החבריה הגיעו בשקט ובקלטו, ברכו ונתברכו והמשק ממשיך בסדר יומו הרגיל. יש לקוות שגם חברי המשק וגם הנחלאים הצעירים ישתדלו לגשר על אי ההבנות שמוכרחות להופיע וימצאו את הדרך להבנה הדדית, שאולי תתבטא בכך שרבים מהם ירצו להשאר בתוכנו אחרי גמר השרות. מה שבטוח הוא שזה זמן רב מאז שנראו הצרפסים בהם הם מתגוררים כה מסודרים. אפילו אם אינך מתלהב ממדרכות נוסח צה"ל - עם אנבי סף מסוידות - או מדגלים מתנוססים בתורן, אין ספק שהעין בהנזית מן הנקיון. זה בהחלט שיפור שאפשר להעתיק לאזורי המשק האחרים.

פח קטן

חסרים בכל המדרכות פחים קטנים לפסולת. ועדת המחנה בודאי מתכננת משהו לעשור הבא אבל בינתיים המדרכות סובלות!

בעקבות "ששת האמיצים"

שח לי בן משק צעיר: "לא ידעתי שהיו צריכים להיות שם ספסלים. חשבתי שהבנאים שכחו לגמור עבודה, כרגיל".

אריק

קטע מתוך מכתבה של תמר לאחת החברות

אני מתגעגעת מאד לרדיו הישראלי. במקום זה יש לנו פיצוי נהדר. אנחנו מקבלים כל שבוע שני טייפים מקול ישראל. באחד שהוא מוכן במיוחד לישראלים בחו"ל יש אוסף של ראיונות וקטעים מתכניות מעניינות, כגון "יש שאלות" וכן הלהיטים האחרונים, ובטייפ השני חלק של תכנית רדיו כגון מועדון הזמר, דו-רה-מי עוד וכו'. לנו הסרטים האלה הם דבר נפלא. אותו אופן לא היינו מתנגדים לקבל פעם הקלטה של פעולה במשק, איזו מסיבה שבה משתתפים חברים שונים ואולי אפילו אסיפה... הילדים מתחילים לשלוט יותר ויותר באנגלית. אלישע כבר מסוגל להתבטא באופן חופשי אם כי כמובן שהדקדוק שלו עדיין לקוי ושרית מתקדמת יותר לאט, בעיקר מפני שהילדים בגן מדברים בדרך כלל באופן לא כל כך ברור, בגלל גילם ובגלל העובדה שהם מטופלים על ידי עוזרות אפריקניות שהאנגלית שלהם אינה מן המשובחות ביותר. המצחיק הוא לשמוע את אלישע מדבר אנגלית במבטא דרום-אפריקאי די חזק. שלחנו לאחרות של ברט טייפ שבו דברו הילדים והיא השתגעה מן המבטא שלו...

היודעים אתם איך עושים קפה על החרמון? פשוט מאד: פותחים את החלון; שם בחוץ יש קיר של שלג. לוקחים גוש רציני של שלג וממיסים אותו בסיר, ואז אפשר להכין קפה.

האם דאגת פעם לחייליכם בחרמון? אולי קר להם בחורף... אמת היא שצה"ל דואג יפה מאד לציווד האישי של החיילים בתנאי החורף הארוך של צפון הארץ. נוסף לגופיות ותחתונים ארוכים יש גם מה שנקרא דובונים. זה זוג של מכנסים ומעיל שתפורים משלש שכבות. החיצונית עשויה כותנה שעברה תהליך של חיטון בגד מים; האמצעית היא שכבה עבה של סיבי "פוליאסטר" הפנימית - ביטנה מפרוהמלאכותית. כל זה מעל הבגדים הרגילים ובאמת, כשלושים את הכל, נראים כמו דובונים.

הגובה וחוסר החמצן בגובה זה מקשים על כל פעולה. המאמץ הצנוע ביותר מלווה בשימום ובשיפוט עמוקות, ומאמץ גדול - אבל מי מתאמץ כך במלואים? השלג, גם הוא גורם לבעיות יוצאות דופן, אפילו לצה"ל. למשל: יום אחד קמנו לאכול ארוחת בוקר והנה המטבח בעלם. במקומו היתה שכבה ישרה של שלג לבן ונוצץ, כאילו המטבח לא היה ולא נברא, גם הצטרכו להביא לנו משקפי שמש, כי השלג היה כה לבן ונוצץ.

המראה מלמעלה הוא בלתי נשכח. אפשר, עם קצת עזרה אופטית, לראות באיזה שעה באמת מתחילים הדייגים לעבוד, כמה עגלות אסבסט מובילים מהשטח בחולה, ואפילו, לפי העשן, מתי יוצקים ב"הבונים". מקום אידיאלי למרכז המשק אבל לפעמים יש ענבים ואז לא רואים כל כך טוב את השטחים. לעומת זאת, לראות את הענבים מלמעלה, ממש כמו ממטוס, זה משהו שקשה לתאר. הזריחה ממלאה חצי כדור הארץ, ובמשכת זמן רב. והשמש זורחת הרחק הרחק, אחרי המשטח, באי-שם הסורי. השקיעה מלווה בצבעי וולט דיסני, עם סיבמסקופ על הים התיכון מעל לכרמל. ביום יפה אפשר להבחין בנקל במשק, כשתי אצבעות מתחת לכנרת. בלילה אתה רואה שורה אחת של אורות, בוצצים ומזמינים אותך הביתה. נראים גם האורות של כל הישובים בעמק, מטבריה וצפת ועד דגניה וגשר.

עוד דבר שמאפיין את חיי הלילה של החורף בחרמון הוא השקט. כאשר אין רוח אין רעש. אין צפורים, צפרדעים, איוושת קוצים ועשבים... שקט מוחלט. אומרים שאפשר לשמוע את הכוכבים. אולי. שם הכוכבים כל כך גדולים, וכל כך בהירים שאפשר לקרוא עתון בלילה ללא ירח. בלילות שנושבת בם רוח לא תוכל לשמוע אפילו את מחשבותיך. גם קשה לעמוד על הרגלים. אם עומדים על השלג מפליגים לכיוון הרוח, ובדמה שלו היה לך העוז לפרוש קצת את המעיל היית עף כמו בלון. אבל מי שמע על דובון מעופף?

לא פתחתי את המעיל. פתחתי את החלון, ולקחתי שלג, הרבה שלג, כי זה הולך וקטן כשזה במס, והכנתי קפה.

פיל

בשמע מפי אמא אחת:

זכר ונקבה ברא אותם

הילדים שלי הולכים כל יום
לטלביזיה וביום שלישי מותר להם!

דני פורסטר: אמא בת אבא בת
רובן בת - כולם בתים!

קראתי את מאמריך לפחות 20 פעם מאז שהודפס לפני שבוע - בדהמתי ממה שנראה לי חוסר הבנה מצידי של דרכי הקיבוץ ועקרונות העבודה.

בניח שהצעירים האלה באים אלינו במחשבה להשתתף בחברה שיוויונית ולחיות כמו כל אחד - איזו הזדמנות יותר טובה ניתן להם מאשר להבין שעבודה פשוטה, ואפילו לא בעימה, אינה משפילה בן-אדם? חבר קיבוץ מבין היטב שיש עבודה מכל הסוגים לבצע בחיי קהילה קטנה, ושאינו לא נשפט לפי "מקצועו" אלא לפי אופיו ואישיותו. כך שמעריצים בן-אדם היודע לבצע את עבודתו כמיטב יכולתו (ולדאוג לאספקת המצרכים החיוניים לשרותים) ומתאכזבים מזה היודע רק לטעון שדופקים אותו, כי הוא לא חבר משק.

זמנים המתארכים אצלנו היום מקבלים תנאים הרבה יותר טובים מאשר החברים קבלו בהכנסם למשק: לא מבקשים מהם לישון באוהלים, או בצורת זוג-עם-פרימוס; הם אוכלים לפחות טוב כמו החברים, ואלה העובדים במטע בקיץ בהנים מפרי בשפע בחדריהם - דבר שאין לראות אצל החבר הממוצע; המשק מספק ריהוט מינימלי, ובגדי עבודה במידה אפשרית. הם בהנים כמו החברים מהבריכה, המועדון, הטלביזיה, סרטים והצגות, הסופרמרקט המרפאה והמסיבות חברתיות. נכון שאין להם זכות הצבעה באסיפה, אבל גם מועמד צריך לחכות שנה עד שמקבל כבוד זה. זמנים מאורגנים (קבוצות) מקבלים "מקשר" מהמשק ובדרך כלל יש סידור לאמץ אותם, או לפחות להזמין אותם הביתה למשפחות.

לעומת זאת - כבראה, אין להם הרגשת התחייבות כלפי המשק ובינם הזמני. אני מציינת כאן בצער שאיזור הצריפים הפך לג'ונגל אחד גדול. כשחברי המשק גרו שם (בלי בית שמוש ומקלחת בבית) הגינות היו מטופחות, המדרכות נראות לעין, והפסולת בתוך פחי האשפה... והיום? עוברת בי צמרמורת כשאני חושבת על המראה הפנימי של הדירות, אם יש לשפוט לפי הצורה החיצונית.

אשר לתורבות שאת מציעה - כאן יש בקודה מעניינת. כידוע לך, כל חבר מוסר שלושה שבועות למשק, ובעצם הסדרן רשאי להכניס אותו חבר לכל מקום מלבד העבודה הרגילה שלו - כך שבודאי יכול לשבץ אותו בתור לסניטריות. הבעיה כאן שקשה להעסיק "זמני" המבלה חודשים אצלנו בעבודות כגון: שמירה, אחראי לחדר האוכל, מחליף עובדי הצאן או עבף מקצועי אחר, כשיוצאים לסמינרים או לחופש. קשה גם לקחת זמנית, אפילו נחמדה, חרוצה ואינטליגנטית, ולהסביר לה על רגל אחת איך להיות מבשלת אוכל לתינוקות, או מטפלת פעוטון או כיתה (שתעבוד בעברית כמובן!). בוסף על כך, ואת אולי לא נתקלת בבעיה, רובן לא רגילות לשטוף רצפות ולהדיח כלים, לכבס ולגהץ (כי אמא תמיד עשתה את הכל בבית) ולא מעונינות להתרגל לזה. ואפילו אלה שרוצות את התפקיד של מטפלת תינוקות, לדוגמה, אינן מסוגלות לראות ולהריח חיתול מלוכלך! (בנות המשק, להבדיל, נושאות תפקידים אלה באחריות, במסירות ובסבלנות - לרב).

הידעת שהיה פעם תור לסניטריות ותענוג זה בשמר לאמהות מיניקות? אז היו יותר בתי שמוש במספר, והרבה יותר מזוהמים, היות ופועלי הבנין השתמשו בהם כאשפה לשירי אוכל וקליפות קלמנטינות אך כבראה לא הבינו איך להשתמש בהם נכון בתור בתי שימוש. האם בתורבות הגיעה לבית התינוקות אחרי סיבוב כזה, בזמן לחטא את ידיה ולהחליף חלוק, אף לא הספיקה להתקלח לפני שישבה להניק את תינוקה הרך. ובכל זאת חבריה לא התייחסו אליה כאל פועלת-שחורה.

כמובן לא היה תור בין החברים להביא אוכל לבתי הילדים ולקחת כביסה. בימים ההם (בעבר הלא כל כך רחוק) המטפלות עצמן הביאו את האוכל וסחבו את הכביסה שלוש פעמים ביום אל המכבסה, בגשם, בוך ושאר ברכות השמיים.

ואם מדובר על בוך, הבעת הסלידה על פני המטאטא לגמרי לא מוצדקת. חברים המותירים עקבי בוך מתחלקים לשתי קטגוריות: אלה שלא איכפת להם - גם בבית, גם בבתי הילדים וגם בחדר-האוכל - ואלה שלא עושים בכוונה ובדרך כלל מבקשים סליחה. תאמיני לי שאין זה שכיסי ליצור דמות אילעית של החבר לגבי המטאטא.

שלומית פ'

7 - ה צ מ נ ה

אל: כל חבר וחברה

הנך מוזמן/נת לחוג הבית שיתקיים בחדר... ביום ששי,
1/1/71, בשעה 21.00 בערב.

הנושא: האם לקבל חברים לא יהודיים?

מקווים להשתתפותך. להתראות.

הודעות

מהנהלת החשבונות

2.

החל מיום א' הקרוב משתנות
שעות הקופה לחברים (כולל
מתן כסף, טיפול בהמחאות
וכד'), מ- 12 עד 1
ל- 12.30 - 13.30.

1. מחליפו של המזכיר מוחלף!

החל מ- 1/1/70 יהיה ג' יסון
המחליף למזכיר וימלא מקומו
בבעיות בוערות בימים א' - ב'.

קרן ומרגלית משחקות. מהחדר השני בשמע בכי של
אחד התאומים.

מרגלית רצה לחדר התינוקות וחוזרת:

קרן, התינוק שלך - לא - התינוקות שלך - לא, לא,
משהו שלך בוכה!

x x x x

בשיחה שהיתה למינה עם רוני גוטר דובר על יום הילד
ועל יום האם. רוני הביע סברה שיש גם יום האב: בתשעה באב...

הצעת ועדת העבודה בעניני מסירת שבת

לאחר דיונים רבים בוועדת עבודה, ובהתייעצות עם גורמים שונים מחוץ לוועדה (כגון ועדת בריאות, מזכיר, טיפול מיוחד וכו') הבנו מציעים לחברה את הנוסח הבא לתקנון מסירת שבתות.

1. שבת הוא יום מנוחה לחברה ואין עובדים בענפים בשבתות.
2. מספר מינימלי של חברים יועסק כל שבת, לפי תור קבוע - כדי לקיים את השרותים החיונים בלבד.
3. כל חבר, ללא יוצא מן הכלל ישתתף בתורנות זו.
4. חבר אשר מטעמי בריאות לא יוכל "למסור" את התורנות, יבצע אותה אך יוכל לקבל את השעות בחזרה במשך השבוע.
5. תורנות מסירת שבת תחול גם על חברים שלומדים בחוץ, בעלי תפקידים בחוץ וילדי כתי"ב, אך לא תחול על חיילים בשרות.
6. המסירה תחול אחת לחודש, בערך ל-4 שעות. ועדת עבודה תבדוק את האפשרות של מסירה אחת ל-6 שבועות.
7. כל חבר אחראי אישית לבצוע המסירה שלו. במידה והוא (או בן-זוגו) יודע שלא יהיה בבית בעת תורו למסירה, הוא חייב להתחלף עם הבא אחריו, מראש. (הכוונה ליציאה לחופש, מילואים לתקופה קצרה או קורסים קצרים).
8. עבודה בענף בשבת אינה פוטרת חבר ממסירה.
9. כל בקשה לשחרור מתורנות מסירת שבת תובא להכרעה בוועדה מיוחדת שתורכב ממרכזי ועדות עבודה, חברה ובריאות.

ההצעה הנ"ל עובדה על ידי ועדת העבודה ותובא לדיון והכרעה באסיפה הקרובה.

דו"ח מיושבת מזכירות מ-28/12/70

נוכחו: מיכאל, ריני, אריק, ג'יסון, מינה, ינקל, דוד, גרשון.
X X X X X X X X

1. החוג האזורי ליהדות:

האיחוד פנה בבקשה לאפשר לבתיה ריינס לטפל בריכוז החוג. הפעולה תסתכם במקסימום של שבוע-שלושה ימים בחודש, על חשבון המכסה. החל להענות בחיוב.

2. נשואיהם של גבי ונורית:

גבי ונורית הודיעו על כוונתם להנשא ביום 22/6/71.

3. לימודיו של גרשון:

אושרה בקשתו של גרשי לצאת, חד-פעמית, לארבעה ימי לימודים נוספים, ז"א שיעדר מהבית לשבוע שלם, 10/1 - 15/1. ימי הלימוד הם ע"ח מכסת התבועה.

4. ביקור מזכירות האיחוד

גרשי הודיע על ביקור נציגי מזכירות האיחוד, שיהיו כאן ביום שני 4/1/71 בערב, לפגישה עם המזכירות שלנו. מטרתם היא לשמוע על עניני כפר-הנשיא מבחינה חברתית, חינוכית, קליטה וכד'. סוכם להזמין לישיבה כמה חברים נוספים מהפעילים בשטחים אלה.

5. מדריך לשנת הכשרה:

לאחר בירור בועדת כח אדם סוכם סופית שג'יסון ישתחרר לתפקיד זה.

6. דינה שדיאן (רזניק)

עוד בהיותה בארה"ב פנתה דינה לקיבוץ בבקשה לאפשר לה לגור כאן עם שני ילדיה למשך תקופה של שנה וחצי. בעלה לומד בארה"ב ואין באפשרותו, לדבריהם, לפרנס את משפחתו במשך זמן זה. עוד לפני צאתה את ארה"ב היה בידה של דינה מכתב ממזכיר הקיבוץ שבו נדרש ממנה לא לבוא עד לברור בקשתה, למרות קבלת מכתב זה הגיעה דינה למשק עם ילדיה. המזכירות דנה בענין והחליטה לא לקבל את הבקשה. כמו כן, סוכם לכתוב לבעלה של דינה ולהבהיר לו שאין לקיבוץ שום אחריות בענין ורק הוא - כאב המשפחה - אחראי לה. כן סוכם לציין במכתב שהקיבוץ מאפשר לדינה לשהות כאן כאורחת עד סוף ינואר 1971, כדי לתת להם שהות למציאת פתרון.

7. תקציבים תשל"א

המזכירות סיכמה את הצעתה לתקציב , אשר מצורפת לדו"ח זה.

X X X X

הצעת המזכירות לתקציב החזקת אדם - תשל"א

הצעת האיחוד	פ ר ט	הצעה לתשל"א	בצוע תשל"ל	תוכנית תשל"ל	בצוע תשל"ט	בצוע תשל"ח
850	כלכלה	950	985	884	913	809
165	הלבשה	165	164	160	145	145
60	הנעלה	60	49	52	51	42
16	כביסה	17	20	17	17	15
36	חלוקה לחדר - תלושים	36	27	26	26	26
43	אספקה קטנה - תלושים	43	31	40	46	27
10	ד ו א ר	23	23	23		
21	תספורת, קוסמטיקה, תקוני שער	22	22	60	61	44
	הספקה הגיינה	10	10			
50	עשן	46	46	60	59	61
93	חרבות	65	63	70	63	69
10	ספריה	10				
7	ספורט	7	3	5	6	9
11	מועדון	7	7	10	8	8
65	עתונים	34	34	28	26	30
20	השתלמויות פרטית	27	17	20	24	11
8	הדור הצעיר	8	6	5	2	-
145	החזקת דירות	145	147	140	147	137
200	תקציב אישי	200	167	175	167	145
20	ועדת חברה	25	25	20	15	11
75	בופש	55	55	55	55	44
90	ריהוט	60	60	60	33	36
92	בריאות	155	157	130	131	115
181	מס אחיר	150	144	125	125	113
7	תרומות	4	4	5	4	14
70	בטוח לאומי	80	78	55	55	46
4	פעולות ציבוריות	10	10	16	19	18
10	בטוח	6	12	12	12	12
25	מים ונוי	17	16	15	14	14
	רזרבה	48		50		
2392		2490	2382	2295	2224	2001
	חתונות ובר מצווה	40	42	35	35	35
	חינוך מוסיקלי		29	10	9	20
	בריאות מיוחד	65	87	50	55	39
	קרובים מחוץ למקום	21	21	15	31	11
	קרובים במקום	160	159	150	148	134
	מגויסים (מלואים)	24	24	15	13	47
	בסיעות לחו"ל **		11	30	29	15
	ס.ה. מיוחדות	310	373	305	320	301
	ס.ה. הח' אדם	2800	2755	2600	2544	2302

** המזכירות תציע הצעה לבסעות לחו"ל במסגרת אחרת!

כעת, בפרוס שבת העשרים וחמש לראשית עליית החברים לארץ, יש כבר מספיק "עומק" לסקור את תחילתו של קיבוץ כפר-הבשיל.

שני גרעיני המיסדים, הכשרת "דוד אידר" ו"גורסי-ליז", שהיו בעצם מוכנים לעליה בפרוס מלחמת העולם השנייה ב-1939, עוכבו על ידי אותה מלחמה באנגליה. תופעה זו היתה לברכה, כי היא הביאה לגבוש יתר של החברה ולגיפוי רובם של אלו שהיו נושרים בראשית צעדיה של הגרעין בארץ. הנושרים - האמיצים - שהחזיקו מעמד עד סוף המלחמה ב-1945, התחילו לצאת לכיוון ארץ ישראל כיחידים, כל אחד לעצמו ובהחנא, מחמת "עיצא ביטא" של ממשלת הוד מלכותו ומדיניות הספר הלבן. ויש מהחברים, שיצאו לדרך באביב 1946 וזכו להגיע למחוז חפצם רק חדשים ספורים לפני הקמת המדינה, לאחר ארוך בכבוד במחנות ההסגר בקפריסין. שם גם ראינו את המגוון והעצוב שבדבר, שאנגלי מבטן ומלידה היה צריך להופיע כעקור ונצול ממחנות-הריכוז, כי אחרת היה צפוי לו גירוש בחזרה לאנגליה. (ועל הבעיות שהיו לבריטים שלנו, שלא ידעו שפה פרט לאנגלית, כבר דובר וסופר רבות).

ראשוני הגרעין באו לארץ בפסח 1946 והגיעו לקיבוץ האנגלו-בלטי, כפר בלום והיום, משק שחלק ממיסדיו היוה את הגרעין הראשון של תנועת "הבונים" באנגליה. באותה תקופה גמרה את הכשרתה באנגליה קבוצת חלוצים נוספת, "קיבוץ שמריהו". הקבוצה התקבלה כהשלמה לגרעין שלנו באסיפה שהתקיימה כבר בארץ, ביום 27.6.47.

עלית החברים התנהלה בעצלתיים. במשך מחצית הטבה הראשונה הגיעו לכפר בלום רק 8 חברים ומועמדים, כי יתר החברים בדרך, כמאה במספר, עוכבו בצרפת או ניצודו עקב ציד המעפילים שנוהל על ידי שלטונות פלשתינה (א"י) והצי הבריטי ביום התיכון. רק בסוף 1946, כשהמעפילים התחילו להשתחרר מקפריסין ועתלית, הגיעה תגבורת רצינית, במספרים גדלים והולכים. יש לציין שבמשך שהותם בצרפת וקפריסין לא ישבו חברים בחיבוק ידיים. נוצר קשר עם קבוצה של יוצאי תנועת הבונים בצרפת, שהביאה להצטרפות אליהם. גם הראשונים שהגיעו לכפר בלום בפגשו עם ראשוני העולים של התנועה באוסטרליה ונרקמו יחסים לקראת צירופם לגרעין. פעולות אלו היו בנגוד להחלטה שהתקבלה באסיפה הראשונה של הגרעין בכפר בלום ושפסקה כי הגרעין "סגור" ואין אפשרות לקבל חברים נוספים. כדי להתגבר על מכשול שרירותי זה מצאו החלוצים שלנו פתרון מקורי ומאד אנגלי: בכל בקשה להצטרף לגרעין החליטו "לפעם זו בלבד וללא יצירת תקדימים לעתיד", "לפתוח" את הגרעין "לסגור" לאחר קבלת המועמד. במשך 20 החודשים שהחלטה זו עמדה (והיא לא בוטלה אף פעם באופן פורמלי) פתחו-סגרו את הגרעין כ-40 פעם, ולפי מיטב זכרוננו שמשה החלטה זו רק פעמיים כנימוק לדחיית מועמד.

התרכזות החברים בארץ במשכה במשך כל תקופת ההכשרה בכפר בלום וגם לאחר שהגרעין יצא לחיי עצמאות בחדרה, עד לתאריך העליה על הקרקע, ביום 2.7.1948. בתקופה זו הגיעו לגרעין בדרכים שונות ומשונות, 120 חברים ומועמדים. כאן מעניין לבחון את צורות העליה של אמיצים אלה:

עליה ליגלית (סרטיפיקטים)	5 אנגליה, 2 אוסטרליה, 1 דרום אפריקה)
עליית הנוער	1
עליה ב' (מעפילים)	56 *
עליה ג'	4 (החלפת זהות עם חיילים בבריגדה)
עליה ד'	54 (תיירים בסיוורים ש"פספסו" את הפלגת אניתם)

22	יגור	* פירוט לפי אננות מעפילים
4	לטרון	
19	לנגב	
7	יציאת ארופה תש"ז	"אקסודוס"
2	עליה	
1	אף על פי	
1	הפורצים	
56		

יש לציין שלאור הבעיות שבגרמו באניות המעפילים ע"י יוצאי אנגליה אשר נתפסו ונשלחו לקפריסין, הופנו כל העולים שלנו, בסוף 1946 לעליה ד'. צורת עליה זו היתה נוחה לכולם: לחברים שבסעו כמו לורדים באניות תיירים ולרשויות המוסד לעליה - אשר דאגו לכך שמקום הנסיעה באניה המפליגה יבוצל, וד"ל. גם אלה שבאו ב"עליה ג'" כחיילי הבריגדה לכל דבר, עזרו למחליפיהם להיות "נסדר" כלפי השלטונות כאן, לא להחשב כעריקים מהצבא הבריטי ובכך להכתיים את שמו הטוב של החי"ל (החטיבה היהודית הלוחמת), ה"בריגדה" בלע"ז. המחליפים עצמם נשארו באירופה במסגרת "המוסד לעליה".

בחזור כעת לסיפור הגרעין שעוד מתגבש בכפר-בלום. לאחר התגבור על ידי משוחררי קפריסין ועתלית (שם נולד אחד מילדינו), התחלנו, בשלהי 1947, לחשוב על יציאה לעצמאות כמקובל. מספרנו גדל וכבר הגיע ל-110 חברים ומועמדים (עם עוד כ-100 איש שטרם הגיעו אלינו, בהיותם בדרך או שעוכנו על ידי הנוצעה כפעילים ומדריכים). באנגליה החליטו להקים גרעין עליה חדש, גרעין ג', (שהשלים בבוא הזמן את בית העמק).

וכך התקיים ביום 17.8.47 יום דיון ועיון לקראת עתיד הגרעין. כנהוג בגרעיני התיישבות בתום תקופת הכשרתם, הוחלט לצאת לאי "עצמאות". מתוך ההצעות השונות שהופנו אלינו על ידי המרכז החקלאי והסוכנות היהודית, בחרנו במושבת חדרה, וקבלנו את מחנה "עקיבא". המחנה שכן על שטח של כ-20 ד' שהתחלקנו בו עם גרעין יוצאי טורקיה מתנועת השומר הצעיר, בשם "גזית". גורם שלישי התגורר גם הוא במחנה עקיבא והציק לשבנו. היתה זו התיישבות של תימנים, שחיו לגמר שיכונם ההולך ונבנה באמת השכונות של חדרה, ליד נהר חיים. כל תלאות קבוצתנו עם התימנים, החביבים כשלעצמם, וכל הקורות אותם, הרי הם כתובים בספר דברי הימים של "הבונים-חדרה" (שמנו החדש - להבדיל מהשם "הבונים-מסורה", שקבלנו לאחר העליה על הקרקע ושוב להבדיל מהשם המושב שהוקם לאחר יסוד המדינה בקרבת חיפה בשם "הבונים כפר-לם"). ריבוי שמות כמעט זהים אלו גרם לביבלול במשלח דאר וחבילות. ביבלולים שלא פסקו עד עצם היום הזה. השתא, בשנת 1970, התקבלו במפעל "הבונים" שלנו כל הקישוטים והמתנות לפורים שהיו מיועדים לצרכנית מושב "הבונים"!

ראשוני היוצאים לעצמאות הגיעו לחדרה ביום 24.10.47 וכתובתם היתה קיבוץ הבונים, ת.ד. 95, חדרה. תוך כמה שבועות יצאו רוב הגברים את כפר-בלום, כמו כן הופנו כל העולים והמעפילים שהגיעו ארצה ישר לחדרה. הפרנסה שם היתה מעבודה בפרדסים ובבריכות דגים באיזור, כי חלק מחברינו התמחה בענף אחרון זה בהיותם בעמק החולה.

ההתארגנות הרשמית של הקבוצה, מבחינה חוקית, נעשתה על ידי התאגדותנו כאגודה שתופית להתיישבות חקלאית בע"מ, פעולה זו בוצעה ביום 3.11.1947, לפי רשיון מס' 155/ , שפורסם בעתון הרשמי (פלסטיין גזט) מס' 1629 מיום 20.11.1947, - עם כל החובות ויתרונות מפרסום זה. חבר שרואה היום שטר חוב, בחתימתו ידו של הגזבר שלנו, ושיקרא את ה"אותיות הקטנות" למטה מצד ימין על שטר זה, צריך לדעת שפטר מס הבולים, הנזכר שם, אושר לנו על ידי ממשלת פלשתינה (א"י) ביום 7.11.1947, ופטר זה כוחו יפה גם היום.

מלכתחילה לא חסרו בעיות, כי למרות מספר חבריו, שגדל מיום ליום, לא היינו מילחמים בלשכת העבודה בחדרה, והקצבת ימי העבודה לא תמיד סיפקה אותנו. היו ימים של חוסר עבודה חמור ועבודה חלקית. מצב זה הוקל במקצת בראשית שנת 1948, עקב התדרדרות המצב הבטחוני בארץ בכלל ובחדרה בפרט, לאחר החלטת האומות המאוחדות (29.11.47) על הקמת מדינה יהודית והמאורעות שבאו בעקבות החלטה זו. חלק מחברינו הצטרף לכוחות הבטחון, לזרועותיו השונות ולמשטרת הישובים היהודית כנוטרים זמניים. בפרוץ ה"צרות" בדרכים לגליל, שנותקו מפעם לפעם, העברנו את החברות והילדים מכפר-בלום לחדרה, דבר שהוסיף על הצפיפות הכרונית; פשוט התפקענו בכל התפרים. אוהליט צצו בכל חלקה פנויה, כפטריות לאחר הגשם, על מנת להתמוטט בגשם הראשון; ודוקא שבה זו לא היתה שנת בצורת כלל וכלל. מצב הרוח היה מרומם והיו חיים חברתיים תוססים. בעברי את ספרי פרטי-כל האסיפות שהתקיימו אז, מתפלא מתי בכלל היה זמן לעבוד; אסיפות שלש עד ארבע פעמים בשבוע. (סדר היום של האסיפות הללו לא השתנה עד היום הזה: בחירת ועדות ובעלי תפקידים, תקציבים וכו').

בעת שהמצב הבטחוני הלך ורע החלטנו לפנות את הילדים לעורף, זאת אומרת למושבא עזמה. לצורך זה שכרנו מבנה (צריף) שלא מעט עמל, זיעה וכסף הוכנסו בו עד שהותאם לתפקידו החדש: בית ילדים. ערב ערב ובוקר בוקר יצאה אז "שיירה" בליווי "בשק" אל ומן המושבה. ("בשק": קרי אקדח). בתקופת מלחמת השחרור לא גויסנו כקבוצה, למרות שציפינו לכך. אך תיכף לאחר שוך הקרבות בראשית מלחמת השחרור, הועברו כמעט כל הגברים, בליווי כמה חברות, כתגבורת לעמק הירדן, כדי לעזור בעבודות הביצורים - לאחר הפלישה הסורית שנכשלה ובהדפה בשערי דגביה א'. הנותרים בחדרה, כמעט ללא גברים, התארגנו לקראת הבאות ופתחו מפעל ראשון: מכבסה עם מחנות הצבא שבסביבה כלקוחות. כמו כן פותח גן ירק במספר הדונמים שעמדו לרשותנו.

באותו הזמן תוכננה ההתיישבות הבטחונית לאורך גבולות המדינה שקמה ובזכרו בנו. הוצע לנו לעלות על הקרקע. על מציאה זו קפצנו מיד!!! יש לזכור שעד הקמת המדינה היתה קבוצה יושבת 5-6 ואפילו 7 שנים במושבה עז שהגיעה תורה להתיישבות והנה אנחנו, עוד לא חצי שנה בחדרה ומביאים לפנינו הצעה קוסמת זו! נתנו לנו 3 מקומות שמתוכם בחרנו בגליל, מקום מים ושטחי עיבוד, וכך הגענו ביום 2.7.48 לכפר בטוש ליד הירדן, בשם מבסורת-אל-חיט; מקום עם גוף בפלא אך ללא מקור פרנסה כלשהו; משלט בשטח ההפקד, דרומה מממשר הירדן, הכבושה בידי הסורים.

אבל למי אכפת? עלינו על הקרקע!! מים היו בסביבה בשפע: ים כנרת, הירדן, ים החולה, אבל מה זה חשוב שרואים אותם כמו שמש רבנו ראה את ארץ ישראל מהר נבו: "ממרחק תראה אותם ולשם לא תגיע" (בתרגום חופשי כמובן), כי הם היו רחוקים מדי או עמוקים מדי מכדי להיות לתועלת כלשהי. הירדן זרם במרחק $1\frac{1}{2}$ ק"מ מאתנו, אבל כ-300 מ' יותר נמוך!

עצם הקושי במקום התיישבותנו, שהפכנו במרוצת הזמן ממשלט לישוב קבע, העמיד אתגר לקבוצה, גיבש את החברים מהכשרות שונות למקשה אחת והביא ליציבות-יתר במצב חברתי. יש לציין שכמעט לא היו עזיבות בתקופה הקשה, ורק לאחר שבאנו אל המנוחה ואל הנחלה, במקום התיישבות-הקבע בשנת 1950, התחיל להסתמן משבר חברתי, שהביא לנשירה רצינית מבין החברים שזה מזמן באו, כתוספת עליה מאנגליה או אוסטרליה.

כחלק יחיד

המשק - עניניו הכלכליים - 4

שם היישוב, במקומו החדש הוסב לכפר הנשיא, באסיפה חגיגית שהתקיימה ביום 10.12.49. היה זה אחרי ביקור משלחת חברים שבקשה וקבלה אישור מנשיא המדינה הראשון, ד"ר חיים ווייצמן ז"ל, להעניק לישובו את הכבוד לשאת את שמו, כאות הוקרה לעבודתו כיושב-ראש ההסתדרות הציונית בבריטניה. שינוי שם זה אושר על ידי רושם האגודות השיתופיות ביום 19/2/50 ופורסם, לקבלת תוקף רשמי בילקוט הפרסומים 73 מיום כ"ו אדר תש"י (15/3/50), תאריך שהקדים בשבוע את חיסול תפוצתו בחדרה ובמנסורה והתאחדותו במקום אחד.

אפסח כאן על ההתפתחות המשקית והתעשייתית של קבוצתנו כדי לבגוע בקצרה בצד החברתי. השידוך של שלשת גרעיני ההכשרה עם הקבוצות מצרפת ואוסטרליה עלה יפה. גם אם העליה שלאחר קום המדינה לא נקלטה כפי שרצינו - אפשר לנתח כיום את המצב לאחר גמר העליה המקורית של אחרוני גרעיני-המיסדים, בשנת 1952. מבין קבוצות אלה עלו והגיעו לחברות 198 חברים.

בעקבות הפגת המתח הבטחוני בכלל, ובפרט לאחר חתימת הסכם שביתת הנשק עם סוריה - והתפתחות ענפי המשק לאחר ההעברה ממנסורה, הסתמן, כאמור לעיל, משבר חברתי ומספרנו ירד בסוף 1953 לשפל של 135 חברים ומועמדים - לעומת שיא של 180 בשנת 1950. הגענו אז למצב שבאחת האסיפות הוכרז והוחלט שאלה המתכוונים או חושבים לעזוב יעשו את תוך כמה חודשים, כדי שנהכל לדעת "עם מי ללכת לשולחן". תרופה זו עזרה והחברה ליכדה את שורותיה ומספר החברים נשאר ללא שינוי זיכר במשך שנים, עד שהתבועה אישרה את הצטרפותו של גרעין ה' מהבונים באנגליה. היה זה בשנת 1957, לאחר שגרעין ד' של תבועה זו השלים את עמיעד. הגרעין מנה אז 48 חברים ובאסיפה כללית מיום 2.3.57 הוחלט לקבל קבוצה זו כתגבורת למשק, ולהעניק להם סטטוס של חבר מיום הגיעם למשק. ראשוני הקבוצה היו כבר בארץ, בהכשרה במעין-צבי, ויתרם עלו עד סוף שנת 1962. מספרם גדל עקב רבוי טבעי, עד 62 חברים ומועמדים שבאו בעקבותיהם.

הגרעין בבואו הפיח רוח חדשה במשק, בקלט והתמזג יפה, ואם רוצים לחפש סיבות לכך אוכל לפרט כמה, שאולי לא היו העיקריות אבל בטח לא הפריעו להשתלבות ולמיזוג.

ראשית היה הרקע האנושי והחברתי דומה לקבוצת המייסדים של המשק. והיתה שפה משותפת - תרתי משמע. נוסף לכך השתלבו הצעירים בקבוצה מבחינת הגילים, כך שמבוגרי ההשלמה היו בגיל צעירי הוותיקים ולא נשאר פער בגיל. גם בצד השני התקשר הגיל. עובדה זו הביאה לחלוקה הדרגתית וטבעית של גיל החברים, ללא חורים כביכול בשנתונים. סיבה נוספת היתה מיזוגם מלכתחילה בועדות המשק, וחשוב יותר, דירוג האחראיות לביהול ענפים, מהחשובים במשק, כמו פרדס, פלחה ובריכות דגים. יש כמובן סיבות נוספות וחשובות יותר, אשר לא כאן המקום לפרטן.

כיום, לאחר חצי יובל שנות הגשמה נוכל להביט אחורה בסיפוק ובגאווה על בניית משק שחברתו איתנה ויציבה, גם אם לא תמיד כל אחד מרוצה כל הזמן, כי כך הוא טבעם של בני אדם.

החבר

אם נסכם במספרים את החברים שעלו להתישבות ונחסיר מהם את השמונה שהלכו מאתנו, השוכנים מנוחתם עדן בתוכנו, מונים אנו עוד 40% מהמיסדים. אם נרחיב את היריעה ונכלול גם את ההשלמה, אזי מה-183 חברים שאנו מונים כיום יש 121 ששיכים לארבעת הגרעינים הללו (2/3), דבר המהווה, לעניות דעתי, שיא בתנועה הקיבוצית בארץ.

מהעוזבים		מהם		נתוח חברתי		הגיעו	
בשאר בארץ		בפטרן		במשק כיום		למשק	
18		2		45		20	
15	15	4		20		27	
24		1		36		19	
2		-		5		4	
5		-		5		10	
4		-		5		4	
-		7		-		84	
12		1		24		37	
-		8		-		121	
						207	ס.ה. הקבוצה המייסדת
						62	גרעין ההשלמה
						269	ס.ה.

חברים במשק כיום: 183

טבלת האוכלוסיה השנתית

עזיבות במ	השנה	ס"ה	תושבים	אחרים	ילדים	מועמדים	חברים	ליום
1	30	3	-	-	2	25	31.12.46	
6	70	-	-	5	4	61		47
11	146	1	-	13	19	113		48
14	196	5	3	26	29	133		49
7	226	4	4	44	30	144		50
18	339	78	5	60	21	132		51
22	257	49	6	67	15	120		52
16	257	56	7	75	4	105		53
7	244	37	7	85	7	108		54
4	152	40	7	90	9	105		55
5	249	31	5	103	8	102		56
5	296	40	6	112	21	117		57
3	311	39	6	121	10	135		58
1	289	9	4	125	12	139		59
8	312	18	8	131	6	149		60
9	322	20	5	144	7	146		61
2	368	37	9	157	11	154		62
6	397	50	9	163	13	162		63
4	421	72	9	169	10	161		64
5	438	72	14	183	8	161		65
5	455	77	15	183	19	161		66
3	478	58	19	197	39	165		67
4	460	43	19	190	31	177		68
8	496	64	23	194	42	173		69
2	483	39	22	191	46	183		70

מקרא מועמדים: כולל בני משק שטרם הגדירו עצמם שבצה"ל ושנת שרות שלישית.

תושבים אחרים: זמביים, הכשרות, גרעין, אולפן, נח"ל, בוער וכו'.
ילדים: ילדים עד גמר הלימודים (י"ב כיתות).
עזיבות במשך השנה לא כולל פטירות.

עצות מלוא הטנא

לחברה

רצונך לבסות משהו חדש? הרי לפניך בצק קל וטעים, שניתן למלאותו במילויים שונים ומגוונים:-

בצק שמרים קר

החמרים 2 חבילות מרגרינה רכה

5 כוסות קמח

30 גרם שמרים

$\frac{1}{3}$ כוס סוכר

$\frac{1}{2}$ כוס חלב

4 חמרים (החלק הצהוב של הביצה)

אורח ההכנה: נפי את הקמח לתוך קערה ועשי גומה באמצע. לתוך הגומה פזרי את השמרים, הוסיפי הסוכר והחלב וכסי במעט קמח לכמה דקות. הוסיפי המרגרינה הרכה והחמרים ולושי בצק. הכניסי הבצק למקרר למספר שעות-אפשר גם לכל הלילה או ליום-יומים. ניתן לחלק לשמונה חלקים, לרדד ולמלא כל חלק במילוי שונה.

הצעות למילויים

1. 150 גרם פרג (אפשר טחון אך לא המרחה), $\frac{1}{2}$ כוס חלב, כוס סוכר. לבשל ביחד ואחרי כן להוסיף 100 גרם צימוקים.
2. ריבת תפוז עם תפוח מרוסק.
3. ריבה אדומה ועליה מפוזר קוקוס טחון.
4. ממרח שוקולד עם בטנים טחונים.
5. במקום גלידת כנ"ל - לרדד את הבצק ולרפד בו תבנית, למרוח בריבה ולפרוס פרוסות- או לרוסק-בבנה. לכסות בשכבה נוספת של בצק+ריבה+פרוסות בבנה ולסיים בשכבה עליונה של בצק.

וגם אותך הגבר, לא נקפה:

האשה לקחה את המפתח ושמה ב-??? ובכן, הכן לה מתקן קטן שפתור את בעית המפתחות בבית. ואתה, הבער, האם מזמן רצית לעשות משהו, להגיש איזו מתנה קטנה לאמא? הבה רעיון:-
החמרים: חתיכת דיקט בגודל 15x25 ס"מ (בערך)
 מספר ווים (ווים לספלים)
 מספר ברגים קטנים
 נייר זכוכית
 נייר העתקה
 צבעים.

העתק בעזרת נייר העתקה תמונה מתאימה על חתיכת הדיקט. נסר את התמונה במשורית, לטש את הקצוות בנייר זכוכית. קדח בפנות מספר חורים בשביל הברגים. צבע הכל בצבעים מתאימים. חזק את התמונה לקיר בעזרת הברגים, קבע את הווים במקומם. והרי לך מתקן שמושי למפתחות.
 כל אחד יכול למצוא תמונות מתאימות, אולם לאלה המתעצלים לחפש הנבי מציעה שתי דוגמאות:-